

Játtanarreglur

Fíggjarlógin er sjálfvtt grundarlagið undir virkseml landsins í einum fíggjarári.

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum samskipar fíggjarlógararbeiðið. Tað er tí hann, sum landsstýrisins vegna leggur uppskot landsstýrisins um fíggjarlóg og aðrar játtanarlógir fyrri lögtingið.

Stýrisskipanarlógin hevur nakrar heilt fáar yvirstaddar reglur um játtanarskipanina. Sambært stýrisskipanarlógini skal eingin útreiðsla verða goldin, uttan at heimild er fyrri henni í teirri fíggjarlóg ella aðrari játtanarlóg, sum er í gildi, tá ið ávíst verður. Eisini verður ásett, at skattir o.t. ikki kunnu verða kravdir, fyrr enn fíggjarlóg ella bráfeingis fíggjarlóg er samtykt á lögtingi.

Umframt hesar fáar ásetingarnar var ein av fyrirtreytunum fyrri samtyktini av fíggjarlógini fyrri 1997 nakrar nýggjar reglur, sum í stóran mun formalisera játtanarækið. Hetta snýr seg um tað sonevndu játtanarskipanina.

Innihaldið í játtanarskipanini er m.a.:

- viðurskifti í sambandi við fíggjarlógina
- spurningurin um bruttojáttanir og nettojáttanir
- átekningar sum ískoytisáseting til ávísa játtan
- ræðisásetingar
- flyting av játtan millum ár
- serstakar ásetingar, sum knýta seg til skipað játtanarsløg
- nýggjar og broyttar atgerðir í árinum.

Her skulu nøkur av hesum evnum verða gjøllari lýst:

Á játtanarlógunum eru ikki bert játtanir, men eisini átekningar. Átekningar verða nýttar sum ein ískoytisáseting til ávísa játtan. Ein átekning kann t.d. verða nýtt at heimila landsstýrismanninum at átaka landskassanum skyldur, sum bera við sær útreiðslur fyrri komandi ár.

Ein játtan er ein heimild hjá landsstýrismanninum at hava útreiðslur til eitt ávíst endamál, ella at hava inntøkur av ávísu slag í samsvar við tær fyrirtreytir, sum játtanin er givin eftir.

Tá ið ein fyrisitingarlig leiðsla hevur ræðisrættindi í sambandi við játtanir, so er tað eftir *heimiling* frá landsstýrismanninum, og er tað eisini sambært teimum treytum, ið fylgja við heimilingini.

Játtanin skal verða nýtt samsvarandi fyrirtreytunum fyrri játtanini. Harumframt kunnu í heimilingini verða ásettar aðrar fyrisitingarligar treytir fyrri nýtslu av játtanini, eins og ræðisrætturin altíð kann verða tikin aftur í fíggjarárinum.

Tað er ikki loyvt at flyta av eini játtanarkonto til aðra, uttan so er, at serlig heimild til tess er ásett í eini átekning til kontoina á fíggjarlógini.

Ræðisreglurnar eru tengdar at fylgjandi fimm játtanar-sløgum:

- Rakstrarjáttan
- Løgújáttan
- Landsfyrirteka
- Lógarbundin játtan
- Onnur játtan

Á figgjarlógini og samsvarandi landsroknskapinum er ásett í klombrum aftan fyri høvuðskontoheitið, hvat slag av játtan, talan er um. Um einki stendur, so er tað "Onnur játtan".

Játtanarslagið er treytað av tí stýrisslagi, ið ynskt verður:

Rakstrarjáttan verður sum útgangsstøði nýtt, tá ið endamálið við játtanini serliga er ætlað at verða rokkið við almennum rakstrarvirksemi, t.v.s. við at seta starvsfólk og at hava neyðugar útreiðslur í tí sambandinum. Uppi í hesum er keyp av tilfari og tænastrum og rakstur av bygningum. Rakstrarjáttan er ein nettoútreiðslujáttan, og merkir tað, at meirinntøkur loyva samsvarandi meirútreiðslum.

Løgujáttan verður sum meginregla nýtt at selja, keypa, konstruera og gera bygningar og lógur. Harumframt verður henda játtanin nýtt, tá ið lógustuðul ella útlán verða veitt til ítøkiligar byggjætlanir, sum ikki eru lógarbundnar.

Landsfyrirætka verður nýtt, tá ið virksemið hjá almennum stovni í høvuðsheitum er vinnuligt, og tað tí er skilabest at geva leiðsluni størri móguleikar at laga virksemið eftir marknaðarviðurskiftunum. Í 1997 var tað serliga galdandi, at sundurgreinda ætlanin hjá játtanarslagnum "Landsfyrirætka" bert var til kunningar. Ætlanin var seinni at gera "landsfyrirætka" til ein part av játtanar-roknskapinum. Hetta merkir, at roknskapirnir fyri landsfyrirætka ikki eru tiknir við í játtanarroknskapin.

Lógarbundin játtan er mett játtanartøl. Hetta merkir, at játtanin á figgjarlógini bara heimilar útreiðslum ella inntøkum, um sjálv játtanarupphæddin ikki er bindandi ásett. Hetta kemst av, at tað er bindandi ásett í aðrari lóggávu, hvør kann fáa peningin, og hvør skal rinda, og hvussu stór upphæddin skal verða. Sum dømi kann fólkapersjón verða nevnd. Landskassin hevur tí skyldu at rinda uttan mun til, hvussu stór játtanarupphædd er ásett í figgjarlógini.

Onnur játtan verður nýtt í serligum førum, tá ið játtanarendamálið er ætlað at vera rokkið, við at veita stuðul, lán v.m. ella við at fáa til vega inntøkur, sum ikki eru náttúrliga knýttar at rakstrar- og lóguvirkseminum. Vanliga verður hetta játtanarslag nýtt, tá ið hini játtanarsløgini ikki hóska.